DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI

12. Sınıf · Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 1. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

# Din ve Bilim İlişkisi: Araştırma, Akıl ve Faydalı Bilgi

Din-bilim ilişkisini tartışır.

**HATIRLAYALIM**

- İslam dini aklı kullanmayı, evrendeki ilahi nizamı araştırmayı ve varlıklar arasındaki nedensellik bağlarını kavramayı öğütler.
- Evrendeki ölçü, denge ve değişmeyen doğa yasaları Kur'an-ı Kerim'de 'âdetullah' ve 'sünnetullah' kavramlarıyla ifade edilir.
- İslam düşüncesinde bilginin insanlığa fayda sağlaması ve ahlaki sorumlulukla üretilmesi esastır; faydasız bilgiden sakınılır.

## 1 EŞLEŞTİRME

**Görseldeki din ve bilim kavramlarını sağ sütundaki açıklamalarıyla eşleştiriniz.**

| 1. Sünnetullah | 2. Âdetullah | 3. Faydalı İlim | 4. Akıl & Tefekkür |
|---|---|---|---|
| İlahi Yasalar Doğa Düzeni | Nedensellik Sebepler Zinciri | Ahlaki Gayret Topluma Hizmet | Delil İnceleme Sağduyu |

| | |
|---|---|
| ☐ 1. Sünnetullah | **a)** Vahyin ve evrendeki delillerin derinlemesine tefekkür edilmesi |
| ☐ 2. Âdetullah | **b)** Tabiattaki sebep-sonuç ilişkilerinin süreklilik arz eden düzeni |
| ☐ 3. Faydalı ilim | **c)** Evrenin işleyişi için Allah'ın koyduğu düzen ve yasalar |
| ☐ 4. Akıl yürütme | **d)** İnsana ve topluma fayda sağlayan, ahlaki sorumluluk taşıyan bilgi |

## 2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

**Görseldeki din ve bilim ilişkisi ilkelerine göre yargılardan doğru olanlara D, yanlış olanlara Y işaretleyiniz.**

**DİN VE BİLİMİN BÜTÜNLEŞEN BOYUTLARI**

| Bilimin Alanı: Nasıl? | Dinin Alanı: Niçin? |
|---|---|
| Olayların fiziksel mekanizması | Yaratılış gayesi & ahlaki değer |

| | D | Y |
|---|---|---|
| Kur'an-ı Kerim insanı göklerin ve yerin yaratılışını incelemeye teşvik eder. | ☐ | ☐ |
| İslam inancına göre bilimsel yöntemlerle elde edilen doğru bilgi vahiyle çelişir. | ☐ | ☐ |
| Bilimsel açıklamaların yeni kanıtlarla güncellenmesi araştırmanın doğasında vardır. | ☐ | ☐ |
| İslam düşüncesinde bilgi üretimi ahlaki ve insani sorumluluktan bağımsız görülmüştür. | ☐ | ☐ |

## 3 ÇOKTAN SEÇMELİ

**Görseldeki kavram ağında İslam'ın bilgi anlayışı ve bilimsel araştırma ilkeleri şematize edilmiştir. Bu şemada soru işareti (?) ile gösterilen temel ilke aşağıdakilerden hangisidir?**

**İSLAM BİLGİ VE ARAŞTIRMA SİSTEMİ**

| Varlık & Âlem | Akıl & Tefekkür [?] | Hikmet & Eylem |
|---|---|---|
| Gözlem konusu | Nizamı anlama | Faydalı bilgi |

(A) İnsanın evrendeki nizamı düşünerek tefekkür etmesi

(B) Bilimsel verileri mutlak ve değişmez kabul etme

(C) Yalnızca geçmiş dönemlerin bilgilerini taklit etme

(D) Doğa yasalarını metafizik güçlerle açıklamaya çalışma

## 4 KISA CEVAP

**Görseldeki bilgi kartında belirtilen 'faydalı bilgi' kavramının temel ahlaki gayesini yazınız.**

| Faydalı İlim İlkeleri | Sakınılan Bilgi (Faydasız) |
|---|---|
| İnsanlığın huzuruna hizmet<br>Doğayı ve canlıları koruma<br>**Ahlaki sorumlulukla üretim** | Yıkıma ve savaşa yol açan<br>İnsan fıtratını bozan<br>**Kibre ve bencilliğe sevk eden** |

_____

_____

## 5 TABLOYU TAMAMLA

**İslam düşüncesinde bilgi ve akıl kavramlarını inceleyerek tablodaki boş hücreleri tamamlayınız.**

| Kavram | Temel Tanım | İlgili Alan |
|---|---|---|
| Sünnetullah | Evrendeki değişmez ilahi kanunlar | Fiziksel ve biyolojik yasalar |
| Tefekkür | | Zihinsel ve ahlaki çaba |
| İlim | Gerçeğe ve delile dayanan sistemli bilgi | |
| Hikmet | | |

## 6 SIRALAMA

**Görseldeki bilimsel düşünce ve İslam medeniyetinde ilim basamaklarını başlangıçtan uygulama aşamasına göre sıralayınız.**

| 1. Gözlem | 2. Tefekkür | 3. İlim | 4. Hizmet |
|---|---|---|---|
| Evrende nizamı görme | Nedenselliği araştırma | Delilli bilgiye ulaşma | Toplumun yararına sunma |

- ☐ Deney, gözlem ve akıl yürütmeyle doğrulanabilir bilgiye ulaşma
- ☐ Elde edilen bilgiyi ahlaki sorumlulukla insanlığın faydasına sunma
- ☐ Evrendeki mükemmel uyum ve ölçüyü gözlemleyip merak duyma
- ☐ Akıl ve tefekkürle olaylar arasındaki sebep-sonuç bağını araştırma

## 7 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

**İslam'ın bilim ve bilgiye yaklaşımıyla ilgili yargılardan doğru olanlara D, yanlış olanlara Y işaretleyiniz.**

| | D | Y |
|---|---|---|
| İslam dininde ilim tahsil etmek kadın ve erkek her bireye tavsiye edilmiştir. | ☐ | ☐ |
| Âdetullah kavramı doğadaki nedensellik zincirinin tesadüflere bağlı olduğunu savunur. | ☐ | ☐ |
| Müslüman bilim insanları matematik, tıp ve astronomi alanında özgün eserler vermiştir. | ☐ | ☐ |
| Faydasız bilgi, sadece maddi kazanç sağlamayan teorik bilgileri kapsar. | ☐ | ☐ |

## 8 ŞİFRELİ KELİME

**Görseldeki kavram ipuçlarından yararlanarak bulmacayı çözünüz. Turuncu anahtar kutulardaki harfleri birleştirerek hedeflenen kavramı bulunuz.**

**HİKMET VE AKIL IŞIĞINDA İLİM AĞACI**

**HAKİKAT · BİLİM · AKIL · İSLAM · EVREN · AYET**

İpuçlarını çözerek gizli kavramı (6 harf) bulunuz.

| | |
|---|---|
| Gerçeğin ve doğrunun bizzat kendisi; yanılsamadan uzak bilgi | ☐☐☐☐☐☐☐ |
| Evreni sistemli ve deneysel yöntemle araştıran bilgi dalı | ☐☐☐☐☐☐ |
| İnsanın iyi ile kötüyü, doğru ile yanlışı ayırt etme yetisi | ☐☐☐☐☐ |
| Tevhid inancını ve barışı esas alan son ilahi din | ☐☐☐☐☐ |
| Yaratılmış her şeyi içine alan sonsuz kozmik düzen | ☐☐☐☐☐ |
| Kur'an-ı Kerim'in her bir cümlesi; ilahi işaret ve delil | ☐☐☐☐☐ |

**Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:**

_____

## 9 ÇOKTAN SEÇMELİ

**Görseldeki ayet levhasında yer alan 'De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?' (Zümer suresi, 9) ifadesinin ana vurgusu aşağıdakilerden hangisidir?**

**AYET TAHLİLİ · ZÜMER SURESİ, 9. AYET**

**"De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"**

Ana Fikir: İlmin, araştırmanın ve cehaletten uzaklaşmanın değeri

- (A) Doğru bilgiye sahip olmanın ve ilmin üstün değeri
- (B) Maddi servet sahibi olmanın toplumdaki saygınlığı
- (C) Farklı düşünce ekollerinin tartışmasız kabulü
- (D) Deneysel bilginin teorik bilgiden tamamen üstünlüğü

## 10 KISA CEVAP

**İslam inancında bilgi edinme sürecinde aklın temel işlevini tek cümleyle açıklayınız.**

_____

_____

## 11 EŞLEŞTİRME

**Görseldeki Kur'ani ilkeleri ilgili ayet veya gelenekle eşleştiriniz.**

| Alak Suresi | Zümer Suresi | Hadis-i Şerif | Tefekkür |
|---|---|---|---|
| İlk vahiy: Oku | İlmin üstün kıymeti | İlim peşinde gayret | Evrenden ibret alma |

- ☐ 1. Alak suresi 1-5
- ☐ 2. Zümer suresi 9
- ☐ 3. Hadislerde ilim
- ☐ 4. Tefekkür geleneği

**a)** Bilen ile bilmeyenin asla bir olmayacağını bildiren ayet

**b)** Okumayı ve kalemle öğrenmeyi emreden ilk vahiy

**c)** Beşikten mezara kadar bilgi peşinde koşmayı öğütleyen ilke

**d)** Doğadaki olayları inceleyerek Yaratıcı'nın kudretini kavrama

## 12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

**Din ile bilimin insanlığın huzuru ve yeryüzünün imarı konusundaki ortak gayesini açıklayınız.**

_____

_____

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.